

5

10

Bijlagen bij Conceptrichtlijnmodules Cluster Endocriene- en neuro-endocriene tumoren 1e cyclus modulair onderhoud

15

20

25

INITIATIEF

Cluster Endocriene- en neuroendocriene tumoren

30

IN SAMENWERKING MET

Nederlandse Vereniging voor Heelkunde

Nederlandse Internisten Vereniging

Nederlandse Vereniging voor Klinische Geriatrie

Nederlandse Vereniging voor Nucleaire Geneeskunde

De Nederlandse Vereniging voor Keel- Neus-Oorheelkunde en Heelkunde van het Hoofd-
Halsgebied

35

MET ONDERSTEUNING VAN

Het Kennisinstituut van de Federatie Medisch Specialisten.

40

FINANCIERING

De richtlijnontwikkeling werd gefinancierd uit de Stichting Kwaliteitsgelden Medisch
Specialisten (SKMS).

Colofon

Conceptrichtlijnmodules cluster Endocriene- en neuroendocriene tumoren

© 2026

5

10

15

20

25

30

35

40

45

Alle rechten voorbehouden.

De tekst uit deze publicatie mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën of enige andere manier, echter uitsluitend na voorafgaande

50 toestemming van de uitgever. Toestemming voor gebruik van tekst(gedeelten) kunt u schriftelijk of per e-mail en uitsluitend bij de Richtlijnendatabase aanvragen.

Inhoudsopgave

Dit document bevat de achtergrondinformatie behorende bij de moduleteksten uit het cluster Endocriene en neuroendocriene tumoren. Het staat u vrij om commentaar op deze bijlagen te geven;

5 dit is niet noodzakelijk.

	Bijlage 1 Verantwoording Module Organisatie van Zorg	4
	Bijlage 2 Implementeren- en agenderen tabel/ referenties behorende bij module 1	
	Organisatie van zorg.....	15
10	Bijlage 3 Verantwoording Module Follow-up	19
	Bijlage 4 Implementeren- en agenderen tabel/ referenties behorende bij module 2	
	Follow-up.....	21

15

Bijlage 1 Verantwoording Module Organisatie van Zorg

Voor meer details over de gebruikte richtlijnmethodologie verwijzen wij u naar de [Werkwijze](#). Relevante informatie voor de ontwikkeling/herziening van deze richtlijnmodule is hieronder weergegeven.

Initiatief

Initiatief: Cluster Endocriene- en neuroendocriene tumoren

10 Samenstelling van de werkgroep

Voor het ontwikkelen van de richtlijnmodule is in 2023 een multidisciplinair cluster ingesteld. Het cluster Endocriene- en neuroendocriene tumoren bestaat uit meerdere richtlijnen (zie [hier](#) de actuele clusterindeling). De stuurgroep bewaakt het proces van modulair onderhoud binnen het cluster. De expertisegroepsleden brengen hun expertise in, indien nodig. De volgende personen uit het cluster zijn betrokken geweest bij de herziening van deze module:

Voorzitters cluster

- Dr. A.F. (Anton) Engelsman (voorzitter), Nederlandse Vereniging voor Heelkunde (NVvH)
- Prof. Dr. R.T. (Romana) Netea - Maier (voorzitter), Nederlandse Internisten Vereniging (NIV)

25 Cluster stuurgroep

- Prof. Dr. M.E.T. (Margot) Tesselaar, Nederlandse Internisten Vereniging (NIV)
- Dr. B.P.M. (Bernadette) van Nesselrooij, Nederlandse Vereniging voor Klinische Geriatrie (NVKG)
- Dr. A.J.A.T. (Arthur) Braat, Nederlandse Vereniging voor Nucleaire Geneeskunde (NVNG)
- Dhr. M.C. (Maarten) Kleijwegt, De Nederlandse Vereniging voor Keel- Neus- Oorheelkunde en Heelkunde van het Hoofd-Halsgebied (NVKNO)
- Dr. T. (Tessa) van Ginhoven, Nederlandse Vereniging voor Heelkunde (NVvH)

35 Trekkers per module

Module 1 Organisatie van zorg

- Dr. J. (Hans) Hofland, Nederlandse Internisten Vereniging (NIV)

Module 2 Follow-up

- Dr. A.M.E. (Annemiek) Walekamp, Nederlandse Internisten Vereniging (NIV)
- Prof. dr. E.J.M. (Els) Nieveen van Dijkum, Nederlandse Vereniging voor Heelkunde (NVvH)

Betrokken leden expertisegroep Neuroendocriene tumoren

- Mevr. dr. A.H. Brouwers, Nederlandse Vereniging voor Nucleaire Geneeskunde (NVNG)
- Dhr. Dr. B. (Brian) Balgobind, Nederlandse Vereniging voor Radiotherapie en Oncologie (NVRO)
- F. (Faye) Tukker, Stichting NETNEckanker (NETNEckanker)
- dhr.dr. G.J.H. (Gaston) Franssen, Nederlandse Vereniging voor Heelkunde (NVvH)

- dr. J.J.G (Jacqueline) Hillebrand, Nederlandse Vereniging voor Klinische Chemie en Laboratoriumgeneeskunde (NVKC)
- dr. L.A.A. (Lodewijk) Brosens, Nederlandse Vereniging voor Pathologie (NVvPatho)
- dr. E.G. (Lisa) Klompenhouwer, Nederlandse Vereniging voor Radiologie (NVvR)
- 5 • Drs. L.M. (Lara) de Vos, Nederlandse Vereniging voor Thoraxchirurgie (NVT)
- Dhr. M.W. (Wouter) Dercksen, Nederlandse Intenisten Vereniging (NIV)
- T.J. (Tijs) van den Berg, Nederlandse Vereniging voor Anesthesiologie (NVA)
- prof. dr. S.A.J. (Steven) Chamuleau, Nederlandse Vereniging voor Cardiologie (NVVC)
- 10 • Mevr. dr. T. Brabander, Nederlandse Vereniging voor Nucleaire Geneeskunde (NVNG)
- Mevr. W. (Wanda) Geilvoet, Verpleegkundigen en Verzorgenden Nederland (V&VN)
- W.P.G. (Wendy) Wolters, Verpleegkundigen en Verzorgenden Nederland (V&VN)
- dr. W.H.M. (Wieke) Verbeek, Nederlandse Vereniging van Maag, Darm-Leverartsen (NVMDL)
- 15 • dr. S.A.A. (Sjoerd) van den Berg, Nederlandse Vereniging voor Klinische Chemie en Laboratoriumgeneeskunde (NVKC)

Met ondersteuning van

Dr. J. (Josefien) Buddeke, senior adviseur Kennisinstituut

20

Belangenverklaringen

Een overzicht van de belangen van de clusterleden en het oordeel over het omgaan met eventuele belangen vindt u in onderstaande tabel. De ondertekende belangenverklaringen zijn op te vragen bij het secretariaat van het Kennisinstituut van de Federatie Medisch

5 Specialisten via secretariaat@kennisinstituut.nl.

Clusterstuurgroepen

Tabel 1 Gemelde (neven)functies en belangen stuurgroep

Naam	Hoofdfunctie	Nevenwerkzaamheden	Persoonlijke financiële belangen	Persoonlijke relaties	Extern gefinancierd onderzoek	Intellectuele belangen en reputatie	Overige belangen	Datum	Restrictie
Anton Engelsman (vz.)	Amsterdam UMC (0.9 Fte): Als endocrien chirurg werkzaam in academisch ziekenhuis.	DLA-piper (getuige-expert, met vergoeding) : op projectbasis als medisch deskundig adviseur betrokken bij een lopende rechtszaak in de VS. Onderwerp betreft chirurgische matten die gebruikt worden voor buikwandbraken (In mei 2026 geëindigd).	Geen	Geen	Ja, zie onder: * KiKa - intra-operatieve ICG geleide beoordeling bijschildklieren bij kinderen - Geen projectleider * Flash Pathology - On site niet invasieve pathologische beoordeling bijschildklierweefsel met fluorescentie microscoop - Projectleider (geen onderdeel NET-richtlijn)	Geen	Geen	26.05.2026	geen
Arthur Braat	Nucleair Geneeskunde, UMC Utrecht, 0.6 FTE, betaald Nucleair Geneeskunde, NKI-AVL, 0.4 FTE, betaald	Commissie werk binnen Nederlandse Vereniging Nucleaire Geneeskunde (NVNG) en Nederlandse Vereniging voor Radiologie (NVvR)-onbetaald Advisory board member ENETS - onbetaald	Geen	Geen	* Ariceum Therapeutics - Neuroblastoom beeldvorming - Projectleider (geen betrekking op NET) * NWO Perspectief - MAESTRO project, leider workspace 3 - Geen projectleider * Hanarth Fonds - AI in PSMA PET - Projectleider (geen onderdeel NET-richtlijn) * Villa Joep - MABG therapie neuroblastoom - Projectleider * Quick project - High throughput	Niet van toepassing	Niet bekend	26-5-2026	geen

					LAFOV PET - Health Holland en Siemens Healthineers; project leider. *EVADE NET - Radioembolisatie in NET - Anita Veldman stichting en Boston Scientific; co-PI *I-APACHE - KWF - projectleider				
Bernadette van Nesselrooij	Klinisch geneticus, UMC Utrecht	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	26-5-2026	geen
Maarten Kleijwegt	* KNO-arts Alrijne ziekenhuis * KNO-arts/schedelbasischirurg LUMC, werkgever LUMC	Geen	Geen	Geen	Ja: * GSK - Geneesmiddelen studie naar effectiviteit van biological voor chronische rhinosinusitis met poliepen - Geen projectleider	Geen	Nee	26-10-2023	geen
Margot Tesselaar	Medisch oncoloog Antoni van Leeuwenhoek -Nederlands Kanker Instituut	Advisory board European Neuroendocrine Tumor Society (ENETS) Bestuurslid NVMO Lid steering comité van de RYZ Bio studie	Niet van toepassing	Nee	Landelijke MCC EVADE SORENTO: * Merck BV - MCC registratie database - Projectleider * Anita Veldman Stichting - Studie bij pt met levermetastasen van NET - Projectleider (geen onderdeel NET-richtlijn) * Camurus AB - Studie naar SSA preparaat bij pt met gemetaseerde NET (geen onderdeel NET-richtlijn) * Plaatselijke PI van de sorento trial	Nee	Nee	5-6-2026	geen

Roman a Netea - Maier (vz.)	internist- endocrinoloog g Radboud UMC Nijmegen	Bestuur lid (penningmeester) Stichting Schildklieronderzoek Nederland (onbetaald) Bestuur lid (vice voorzitter) Dutch Thyroid Cancer Group (onbetaald) Bestuur lid (secretaris) EORTC Endocrine Tumors Group (onbetaald) Bestuur lid Medisch Wetenschappelijk Advies Raad van patienten organisatie SON (Schildklier Organisatie Nederland) (onbetaald) Leider European Thyroid Association Cancer Group (onbetaald)	Eenmalige honorarium van Eli Lilly aan mijn instituut voor deelname aan een interview over toepassing van genetische diagnostiek bij schildkliercarcinoom (2022)	Geen	Mijn instituut (Radboudumc) heeft in 2022 financiering ontvangen van firma TTxD (Trained Therapeutic Discovery) voor een investigator geïnitieerde basaal onderzoek studie die ik als project leider uitvoer getiteld: 'Ex-vivo assessment of nanobiological treatment in primary immune cells from patients with thyroid carcinoma'. Het onderzoek eindigde in 2025. * TTxD - Een investigator geïnitieerde basaal onderzoek studie - Projectleider Ex-vivo assessment of nanobiological treatment in primary immune cells from patients with thyroid carcinoma (studie is inmiddels afgerond).	Geen	Geen	27-05- 2024	geen
Tessa van Ginhoven	Oncologisch Chirurg, ErasmusMC, 0.8 fte. Geen betaalde nevenfuncties .	Voorzitter regionale SchildklierNetwerk Bestuurslid DTCG Bestuurslid DHSG Secretaris werkgroep endocriene chirurgie	Geen	Geen	zie onderstaande: * Nefkens stichting - Mitotane gevoeligheid van adrenocorticale carcinomen - Geen projectleider	Geen	Geen	26-5- 2026	geen

Betrokken clusterexpertisegroepleden

Tabel 2 Gemelde (neven)functies en belangen expertisegroep

Naam	Hoofdfunctie	Nevenwerkzaamheden	Persoonlijke financiële belangen	Persoonlijke relaties	Extern gefinancierd onderzoek	Intellectuele belangen en reputatie	Overige belangen	Datum	Restrictie
------	--------------	--------------------	----------------------------------	-----------------------	-------------------------------	-------------------------------------	------------------	-------	------------

Els Nieveen van Dijkum	Endocriene chirurg, Amsterdam AMC Leerstoel Chirurgie, in het bijzonder de endocriene chirurgie; UvA (2020)	Expertise groep NVVH (Heelkunde)	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	26-05-2026	geen
Faye Tukker	Secretaris Stichting NETNEckaneker	Dit is vrijwilligers werk. In het dagelijks leven ben ik docent op het mbo.	Geen.	Ja, partner heeft NET-kanker. Twee van de bestuursleden ook.	Geen	Voordelen voor patiënten vanwege de patiëntenorganisatie	Geen	30-06-2024	geen
Jacqueline Hillebrand	Klinisch chemicus - endocrinoloog Amsterdam UMC, afdeling Laboratorium geneeskunde Endocrinologisch Laboratorium	* Bestuur NVE - onbetaald * Commissie functietest en NVE - onbetaald * Richtlijn schildkliercarcinoom - vacatiegeld en (tot 2024)	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	26-05-2026	geen
Lisa Klompenhouwer	Interventie radiologie Antoni van Leeuwenhoek	Geen	Geen	Geen	Geen met betrekking tot NET	Geen	Geen	26-05-2026	geen
Lodewijk Brosens	Patholoog UMC Utrecht patholoog in het Radboudumc (1 dag per week)	Geen	Geen	Geen	1. KWF project 12978 NEN-ID: comprehensive classification and characterization of neuroendocrine neoplasms by genome wide methylation-profiling 2. MLDS project Right on Time: Identification and validation of biomarkers for risk of metastasis to aid (surgical) decision making in small	Geen	Geen	26-05-2026	geen

					pancreatic neuroendocrine tumors 3. KWF 2024- Biomarkers / 16467 Prognostic molecular markers to REfine indiviDUAL follow-up of resected non- functioning pancreatic neuroendoCrin E tumors (REDUCE)				
Sjoerd van den Berg	Erasmus MC, Rotterdam Afdeling Klinische Chemie, klinisch chemicus (aandachtsge- bied Massaspectro- metrie) Afdeling Interne Geneeskunde , klinisch chemicus (aandachtsge- bied Endocrinologi- e)	Externe auditor ISO15189, Raad voor Accreditatie	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	27-05- 2024	geen
Steven Chamuleau	Cardioloog in Amsterdam UMC	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	26-05- 2026	geen
Tijs Jacob van den Berg	Anesthesiolo- og, Amsterdam UMC	Beoordelin- gscommissi- e richtlijnproj- ecten SKMS2 Diverse onderwijsta- ken (cursussen, HBO opleidingen)	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	27-05- 2026	geen

Wendy Wolters	Verpleegkundig Specialist (Oncologie) Neuro-endocriene tumoren, Neuro-endocriene carcinomen en Von Hippel Lindau	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	3-06-2026	geen
Wieke Verbeek	MDL-arts bij NKI-AVL te Amsterdam	Board Member Dutch Belgian NeuroEndocrine Tumor Society	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	9-06-2026	geen
Lara Vos	cardiothoracal chirurg, Erasmus MC Rotterdam	phd candidate	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	29-11-2024	geen
Brian Balgobind	Radiotherapeut-Oncoloog	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	9-06-2026	geen
Hans Hofland	Internist-endocrinoloog Erasmus MC	Secretaris Dutch Belgian NeuroEndocrine Tumor Society	Adviesraad farmaceutische bedrijven: Serb, Novartis	Geen	Geen	Geen	Geen	26-5-2026	geen
Wanda Geilvoet	Verpleegkundig Specialist AGZ - betaald - fulltime Erasmus MC	Vice-chair ENETS nurses and dietitians - onbetaald Advisory Board European Neuroendocrine Tumor Society (ENETS) -	Geen	Geen	Receipt of honoraria or consultation fees: CORE2ED (2022-2023) - deelname kort onderzoek het mee schrijven van een artikel. de Herder WW, Melmed S, Follin C, Geilvoet W,	Zie nevenwerkzaamheden Ik heb geen intellectueel gewin hierbij. 1. CORE2ED - Key Device Attributes For Injectable SRL Therapy in Acromegaly And NETs To	Geen	18-4-2025	geen

		onbetaald Medisch Wetenschappelijke adviesraad Stichting NETNECKanker - onbetaald Medical Advisory Panel International Neuroendocrine Cancer Alliance (INCA) - onbetaald			Jorgensen JO, Kolarova T, Marks M, Martin W, Geerlings-Grootsholten K. THU071 Key Device Attributes For Injectable SRL Therapy In Acromegaly And NETs To Aid Clinical Decision Making. J Endocr Soc. 2023 Oct 5;7(Suppl 1):bvad114.1151. doi: 10.1210/jendso/bvad114.1151. PMID: PMC10555795.	Aid Clinical Decision Making (Projectleider NEE)			
Wouter Dercksen	internist-oncoloog in Maxima MC	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	12-06-20205	geen
Adrienne Brouwers	nucleair geneeskundige, UMC Groningen, 1,0 FTE, betaald.	Commissie werk binnen de Nederlandse Vereniging Nucleaire Geneeskunde, onbetaald. Lid wetenschappelijke commissie DBNETS: Dutch Belgian Neuroendocrine Tumor Society, onbetaald. Lid wetenschappelijke adviescommissie Dutch Adrenal Network (DAN)/Stichting Bijniernetwerk Nederland,	Geen	Geen	1. Dutch Cancer Society (KWF), Advancing Tumor Infiltrating Lymphocyte Therapy for Endometrial Cancer: the TIL-TEC study. Geen PI. 2. PharmaNL Human Capital Growth 2024 UA 2025: IMaging EDucation (IMED). Geen PI. 3. PharmaNL Shared Development Infrastructure 2025: IMAGING4DRUGS: Integrated molecular imaging infrastructure for accelerated drug development. Geen PI. 4. Marie	Geen	Geen	27-5-2026	geen

		onbetaald. Commissie d KWF (Koningin Wilhelmina Fonds/ Dutch Cancer Society) Development call, onbetaald.			Sklodowska-Curie Actions. ExPloRing Extended Field-of-view pEt for pREcision mediCinE: PREFERENCE. HORIZON-MSCA-2024-DN-01-01. Geen PI. 5. UMCG Kankerresearch Fonds: Delayed PET imaging with [18F]-Fluoroestradiol to improve visualization and quantification of ER-positive liver metastases in patients with metastatic breast cancer. Geen PI. 6. UMCG Kankerresearch Fonds: Delayed 89Zr-trastuzumab immunoPET imaging on a long axial field-of-view (LAFOV) PET/CT scanner. PI. 7. UMCG Kankerresearch Fonds: Towards molecular imaging of anti-HER2 CAR-T cells to guide of development in patients with solid tumours. Geen PI. 8. PUSH (Siemens/UMCG). Simultaneous dual tracer imaging. Geen PI.				
Tessa Brabander	Nucleair geneeskundige/radioloog Erasmus MC	Scientific committee DBNETS, onbetaald Member of upcoming ESMO guideline, onbetaald lid van Young ENETS commissie	Geen	Geen	Ja 1. KWF - Ac-PSMA bij prostaatacarcinoom (Projectleider JA) 2. KWF - Ac-DOTATAAT bij neuroendocriene tumoren (Projectleider JA) 3. Novartis -	Geen		28-5-2026	geen

					Expanding indications of Lutathera (Projectleider JA) (<i>geen onderdeel richtlijn NET</i>) 4. Erasmus MC - Tb-DOTATAAT bij neuroendocriene tumoren (Projectleider JA)				
Annemiek Walenkamp	internist oncoloog UMCG	college lid CBG	Geen	Geen	1. KWF - Infrastructuur for rare cancers (Projectleider JA) 2. KWF - MAGNET (Projectleider NEE) 3. KWF - REDUCE (Projectleider NEE)	Geen	Geen	28-5-2026	geen
Gaston Franssen	Erasmus MC	Oncologisch chirurg Erasmus MC Rotterdam, geen nevenwerkzaamheden	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	28-5-2026	geen

Kwalitatieve raming van mogelijke financiële gevolgen in het kader van de Wkkgz

- 5 Bij de richtlijnmodule voerden de clusterleden conform de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) een kwalitatieve raming uit om te beoordelen of de aanbevelingen mogelijk leiden tot substantiële financiële gevolgen. Bij het uitvoeren van deze beoordeling is de richtlijnmodule op verschillende domeinen getoetst (zie het [stroomschema](#) bij [Werkwijze](#)).

Module	Uitkomst raming	Toelichting
Module [naam]	[geen/ mogelijk] financiële gevolgen	[plaatsen desbetreffende uitkomst 1, 2, 3, 4 of 5]

Bijlage 2 Implementeren- en agenderen tabel/ referenties behorende bij module 1 Organisatie van zorg

Implementeren-tabel

5

Vraag	Antwoord: <i>Kruis aan en licht toe/ beschrijf</i>	Toelichting keuze:
I1. Wat was het onderliggende probleem om deze uitgangsvraag uit te werken?	X Ongewenste praktijkvariatie	Onduidelijkheid voor zorgverleners en patiënten welke zorg lokaal kan worden geleverd en welke in een expertisecentrum
	Nieuwe evidentie	
	Anders	
I2. Maak een inschatting over hoeveel patiënten het ongeveer gaat waar de aanbeveling betrekking op heeft?	X < 1000	
	< 5000	
	5000-40.000	
	> 40.000	
I3. Is de aanbeveling onderdeel van een bredere set interventies of verwant aan andere richtlijnen of modules? Zo ja, hoe verhoudt zij zich daartoe en moet hiermee rekening worden gehouden bij de implementatie, of kan de aanbeveling als losstaand worden beschouwd?	Ja	
	X Nee	
I4. Belemmeringen en kansen op verschillende niveaus voor landelijke toepassing van de aanbeveling:	Belemmerende factoren	Bevorderende factoren/ kansen
Richtlijn/ klinisch traject (innovatie)		
Zorgverleners (artsen en verpleegkundigen)		
Patiënt/ cliënt (naasten)	Kan bij patiënt vragen oproepen waarom/welke zorg waar georganiseerd wordt. Uitleg hierover is belangrijk.	
Sociale context		
Organisatorische context	Als er nog geen goede afstemming is in de regio. Chronische zorg voor NET-	

		patiënten dient in regio worden afgestemd.	
Financiële en juridische context			
15. A) Welke personen/partijen zijn van belang bij het toepassen van de aanbeveling in de praktijk? (kruis aan)	A	B	
		Patiënt/ cliënt (naaste)	
	X	Professional	Schakelen met expertisecentrum
		Beroepsvereniging, nl	
B) Wat is er nodig van deze personen/partijen om de aanbeveling in de praktijk te kunnen brengen? Denk aan aanpassingen in gedrag, werkwijzen, beleid, samenwerking of andere randvoorwaarden.	X	Ziekenhuis (raad van bestuur/UMCNL (voorheen NFU)/NVZ)	Chronische zorg NET in regio organiseren
		Zorgverzekeraars/ NZa	
		Zorginstituut [duiding nodig]	
		Anders	
16. Binnen welk tijdsbestek moet de aanbeveling zijn geïmplementeerd?		< 1 jaar	
	X	binnen 2-3 jaar	
17. Conclusie: is er extra actie en/of ondersteuning nodig voor implementatie van de aanbeveling? <i>De reguliere implementatieroutes (publicatie en disseminatie via officiële kanalen, opname in professionele standaarden, scholing en nascholing, gebruik van bestaande ICT systemen, audits en visitaties) van de richtlijnmodule alleen is onvoldoende.</i>		Ja	
	X	Nee	
18. Plaatsing op de Landelijke Implementatieagenda Medisch Specialistische zorg is gewenst. <i>Het gaat om zorg die (grotendeels) wordt uitgevoerd binnen de ziekenhuismuren. Succesvolle implementatie vraagt om actieve betrokkenheid en samenwerking van meerdere relevante partijen binnen de zorgpraktijk.</i>		Ja *	
	X	Nee	

Agenderen-tabel

Kennisvragen zijn vragen over bestaande zorg, die nog onvoldoende zijn onderbouwd met wetenschappelijke literatuur. Het richtlijncluster heeft een belangrijke rol bij het identificeren van kennisvragen bij het ontwikkelen van een richtlijnmodule. De input uit deze

- 5 Agenderen-tabel wordt gebruikt bij het opstellen van een kennisagenda. Alle geïnterviewde kennisvragen (vanuit achterban, patiënten en richtlijnen) op het gebied van zorgevaluatie worden beoordeeld door de kennisagenda werkgroep en daarna geprioriteerd door alle relevante partijen tijdens een prioriteringsbijeenkomst. Het is belangrijk om de kennisvraag scherp te formuleren, zodat resultaten van een zorgevaluatie
- 10 onderzoek daadwerkelijk opgenomen kunnen worden in een richtlijnmodule.

Vraag	Antwoord <i>Kruis aan</i>	<i>Vul in</i>
A1. Is onderzoek wenselijk om de <u>uitgangsvraag</u> of <u>zoekvraag</u> (met meer/voldoende zekerheid) te kunnen beantwoorden?	X	Nee
		Ja

Literatuur

- Grozinsky-Glasberg S, Davar J, Hofland J, Dobson R, Prasad V, Pascher A, Denecke T, Tesselaar MET, Panzuto F, Albåge A, Connolly HM, Obadia JF, Riechelmann R, Toumpanakis C. European Neuroendocrine Tumor Society (ENETS) 2022 Guidance Paper for Carcinoid Syndrome and Carcinoid Heart Disease. *J Neuroendocrinol*. 2022 Jul;34(7):e13146. doi: 10.1111/jne.13146. Epub 2022 May 25. PMID: 35613326; PMCID: PMC9539661.
- Heidsma, C. M., Engelsman, A. F., Van Dieren, S., Stommel, M. W. J., de Hingh, I. H. J. T., Vriens, M., ... & Nieveen van Dijkum, E. J. (2021). Watchful waiting for small non-functional pancreatic neuroendocrine tumours: nationwide prospective cohort study (PANDORA). *British Journal of Surgery*, 108(8), 888-891.
- Hofland J, Falconi M, Christ E, Castaño JP, Faggiano A, Lamarca A, Perren A, Petrucci S, Prasad V, Ruzsniwski P, Thirlwell C, Vullierme MP, Welin S, Bartsch DK. European Neuroendocrine Tumor Society 2023 guidance paper for functioning pancreatic neuroendocrine tumour syndromes. *J Neuroendocrinol*. 2023 Aug;35(8):e13318. doi: 10.1111/jne.13318. Epub 2023 Aug 14. PMID: 37578384.
- Kaltsas G, Walter T, Knigge U, Toumpanakis C, Santos AP, Begum N, Pape UF, Volante M, Frilling A, Couvelard A. European Neuroendocrine Tumor Society (ENETS) 2023 guidance paper for appendiceal neuroendocrine tumours (aNET). *J Neuroendocrinol*. 2023 Oct;35(10):e13332. doi: 10.1111/jne.13332. Epub 2023 Sep 8. PMID: 37682701.
- Kos-Kudła B, Castaño JP, Denecke T, Grande E, Kjaer A, Koumarianou A, de Mestier L, Partelli S, Perren A, Stättner S, Valle JW, Fazio N. European Neuroendocrine Tumour Society (ENETS) 2023 guidance paper for nonfunctioning pancreatic neuroendocrine tumours. *J Neuroendocrinol*. 2023 Dec;35(12):e13343. doi: 10.1111/jne.13343. Epub 2023 Oct 25. PMID: 37877341.
- Lamarca A, Bartsch DK, Caplin M, Kos-Kudla B, Kjaer A, Partelli S, Rinke A, Janson ET, Thirlwell C, van Velthuysen MF, Vullierme MP, Pavel M. European Neuroendocrine Tumor Society (ENETS) 2024 guidance paper for the management of well-differentiated small intestine neuroendocrine tumours. *J Neuroendocrinol*. 2024 Sep;36(9):e13423. doi: 10.1111/jne.13423. Epub 2024 Jul 8. PMID: 38977327.
- Panzuto F, Ramage J, Pritchard DM, van Velthuysen MF, Schrader J, Begum N, Sundin A, Falconi M, O'Toole D. European Neuroendocrine Tumor Society (ENETS) 2023 guidance paper for gastroduodenal neuroendocrine tumours (NETs) G1-G3. *J Neuroendocrinol*. 2023 Aug;35(8):e13306. doi: 10.1111/jne.13306. Epub 2023 Jul 4. PMID: 37401795.
- Rinke A, Ambrosini V, Dromain C, Garcia-Carbonero R, Haji A, Koumarianou A, van Dijkum EN, O'Toole D, Rindi G, Scoazec JY, Ramage J. European Neuroendocrine Tumor Society (ENETS) 2023 guidance paper for colorectal neuroendocrine tumours. *J Neuroendocrinol*. 2023 Jun;35(6):e13309. doi: 10.1111/jne.13309. Epub 2023 Jun 22. PMID: 37345509.
- SONCOS. (2026). SONCOS normeringsrapport versie 14 (2026): Multidisciplinaire normering oncologische zorg in Nederland. Federatie Medisch Specialisten. Beschikbaar via: https://demedischspecialist.nl/sites/default/files/2026-02/soncos_normeringsrapport_versie_14_2026.pdf

Bijlage 3 Verantwoording Module Follow-up

Voor meer details over de gebruikte richtlijnmethodologie verwijzen wij u naar de [Werkwijze](#). Relevante informatie voor de ontwikkeling/herziening van deze richtlijnmodule is hieronder weergegeven.

Initiatief

Initiatief: Cluster Endocriene- en neuroendocriene tumoren

10 Samenstelling van de werkgroep

Voor het ontwikkelen van de richtlijnmodule is in 2023 een multidisciplinair cluster ingesteld. Het cluster Endocriene- en neuroendocriene tumoren bestaat uit meerdere richtlijnen (zie [hier](#) de actuele clusterindeling). De stuurgroep bewaakt het proces van modulair onderhoud binnen het cluster. De expertisegroepsleden brengen hun expertise in, indien nodig. De volgende personen uit het cluster zijn betrokken geweest bij de herziening van deze module:

Clusterstuurgroepleden

- Dr. A.F. (Anton) Engelsman (voorzitter), Nederlandse Vereniging voor Heelkunde (NVvH)
- Mevr. R.T. (Romana) Netea - Maier (voorzitter), Nederlandse Internisten Vereniging (NIV)
- Mevr. M.E.T. (Margot) Tesselaar, Nederlandse Internisten Vereniging (NIV)
- Dr. B.P.M. (Bernadette) van Nesselrooij, Nederlandse Vereniging voor Klinische Geriatrie (NVKG)
- Dr. A.J.A.T. (Arthur) Braat, Nederlandse Vereniging voor Nucleaire Geneeskunde (NVNG)
- Dhr. M.C. (Maarten) Kleijwegt, De Nederlandse Vereniging voor Keel- Neus- Oorheelkunde en Heelkunde van het Hoofd-Halsgebied (NVKNO)
- Dr. T. (Tessa) van Ginhoven, Nederlandse Vereniging voor Heelkunde (NVvH)

Betrokken clusterexpertisegroepleden

- Mevr. A.M.E. (Annemiek) Walekamp, Nederlandse Internisten Vereniging (NIV)
- Prof. dr. E.J.M. (Els) Nieveen van Dijkum, Nederlandse Vereniging voor Heelkunde (NVvH)

Met ondersteuning van

- Dr. J. (Josefien) Buddeke, senior adviseur Kennisinstituut

Belangenverklaringen

Een overzicht van de belangen van de clusterleden en het oordeel over het omgaan met eventuele belangen vindt u in onderstaande tabel. De ondertekende belangenverklaringen zijn op te vragen bij het secretariaat van het Kennisinstituut van de Federatie Medisch

- 5 Specialisten via secretariaat@kennisinstituut.nl.

Clusterstuurgroepleden

Tabel 3 Gemelde (neven)functies en belangen stuurgroep

Naam	Hoofdfunctie	Nevenwerkzaamheden	Persoonlijke financiële belangen	Persoonlijke relaties	Extern gefinancierd onderzoek	Intellectuele belangen en reputatie	Overige belangen	Datum	Restrictie

10

Betrokken clusterexpertisegroepleden

Tabel 4 Gemelde (neven)functies en belangen expertisegroep

Naam	Hoofdfunctie	Nevenwerkzaamheden	Persoonlijke financiële belangen	Persoonlijke relaties	Extern gefinancierd onderzoek	Intellectuele belangen en reputatie	Overige belangen	Datum	Restrictie

15 Kwalitatieve raming van mogelijke financiële gevolgen in het kader van de Wkkgz

Bij de richtlijnmodule voerden de clusterleden conform de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) een kwalitatieve raming uit om te beoordelen of de aanbevelingen mogelijk leiden tot substantiële financiële gevolgen. Bij het uitvoeren van deze beoordeling is de richtlijnmodule op verschillende domeinen getoetst (zie het [stroomschema](#) bij

- 20 [Werkwijze](#)).

Module	Uitkomst raming	Toelichting
Module [naam]	[geen/ mogelijk] financiële gevolgen	[plaatsen desbetreffende uitkomst 1, 2, 3, 4 of 5]

Bijlage 4 Implementeren- en agenderen tabel/ referenties behorende bij module 2 Follow-up

Implementeren tabel

Vraag	Antwoord: <i>Kruis aan en licht toe/ beschrijf</i>		Toelichting keuze:
I1. Wat was het onderliggende probleem om deze uitgangsvraag uit te werken?	X	Ongewenste praktijkvariatie	
		Nieuwe evidentie	
		Anders	
I2. Maak een inschatting over hoeveel patiënten het ongeveer gaat waar de aanbeveling betrekking op heeft?		< 1000	
	X	< 5000	
		5000-40.000	
		> 40.000	
I3. Is de aanbeveling onderdeel van een bredere set interventies of verwant aan andere richtlijnen of modules? Zo ja, hoe verhoudt zij zich daartoe en moet hiermee rekening worden gehouden bij de implementatie, of kan de aanbeveling als losstaand worden beschouwd?		Ja	
	X	Nee	
I4. Belemmeringen en kansen op verschillende niveaus voor landelijke toepassing van de aanbeveling:		Belemmerende factoren	Bevorderende factoren/ kansen
Richtlijn/ klinisch traject (innovatie)			
Zorgverleners (artsen en verpleegkundigen)			Aanbeveling opgesteld adhv internationale literatuur en een soort gemiddelde van de verschillende centra in NL.
Patiënt/ cliënt (naasten)			
Sociale context			
Organisatorische context			
Financiële en juridische context			
I5. A) Welke personen/partijen zijn van belang bij het toepassen van		A	B
		Patiënt/ cliënt (naaste)	

de aanbeveling in de praktijk? (kruis aan) B) Wat is er nodig van deze personen/partijen om de aanbeveling in de praktijk te kunnen brengen? Denk aan aanpassingen in gedrag, werkwijzen, beleid, samenwerking of andere randvoorwaarden.	X	Professional	
		Beroepsvereniging, nl	
	X	Ziekenhuis (raad van bestuur/UMCNL (voorheen NFU)/NVZ)	Beschikbaarheid middelen (apparatuur) Echter, aanbeveling sluit gemiddeld aan bij de praktijk en geen nieuwe zorg nodig.
		Zorgverzekeraars/ NZa	
		Zorginstituut [duiding nodig]	
		Anders	
16. Binnen welk tijdsbestek moet de aanbeveling zijn geïmplementeerd?		< 1 jaar	
	X	binnen 2-3 jaar	
17. Conclusie: is er extra actie en/of ondersteuning nodig voor implementatie van de aanbeveling? <i>De reguliere implementatieroutes (publicatie en disseminatie via officiële kanalen, opname in professionele standaarden, scholing en nascholing, gebruik van bestaande ICT systemen, audits en visitaties) van de richtlijnmodule alleen is onvoldoende.</i>		Ja	
	X	Nee	
18. Plaatsing op de Landelijke Implementatieagenda Medisch Specialistische zorg is gewenst. <i>Het gaat om zorg die (grotendeels) wordt uitgevoerd binnen de ziekenhuismuren. Succesvolle implementatie vraagt om actieve betrokkenheid en samenwerking van meerdere relevante partijen binnen de zorgpraktijk.</i>		Ja *	
		Nee	

*Deze aanbeveling komt mogelijk in aanmerking voor plaatsing op de Landelijke Implementatieagenda van het programma Zorg Evaluatie & Gepast Gebruik (ZE&GG), waarin alle betrokken partijen in de medisch-specialistische zorg samenwerken aan de implementatie van bewezen beste zorg. De Federatie levert namens het veld goed onderbouwde aanbevelingen aan, die zijn getoetst op de behoefte aan een implementatie-impuls. De onderwerpen op de Implementatieagenda zijn onderdeel van landelijke zorginkoopafspraken tussen zorgverzekeraars en zorgaanbieders. Voor de beoordeling van aanbevelingen uit richtlijnen wordt gebruikgemaakt van de implementatietabel. Op basis hiervan kunnen we de andere partijen goed informeren en gezamenlijk besluiten of plaatsing op de Implementatieagenda passend is.

Agenderen tabel

Vraag	Antwoord Kruis aan	Vul in
A1. Is onderzoek wenselijk om de <u>uitgangsvraag of zoekvraag</u> (met meer/voldoende zekerheid) te kunnen beantwoorden?	X	Ja
A2. Wat is de kennisvraag?	Kennis-vraag	Wat is de meest passende follow-up (lab, beeldvorming) om een recidief bij NET-patienten te identificeren?
	P	Patienten curatief behandeld voor NET
	I	Afhankelijk van studiedesign: Follow-up strategie 1 of Aanwezigheid van factoren voorspellend voor recidief (modelleringsstudie)
	C	Afhankelijk van studiedesign: Follow-up strategie 2 of Afwezigheid van factoren voorspellend voor recidief
	O	Recidief
A3. Waarom is dit een belangrijke kennisvraag?	Toelichting	Omdat NET vaak een chronisch beloop heeft krijgen relatief veel patienten langdurig follow-up met inzet van schaarse middelen zoals beeldvorming. Ook zogenaamde 'linked evidence' (bijvoorbeeld inzicht in tijd tot recidief en recidiefkansen) is beperkt waardoor dit nog steeds een kennisvraag is.
A4. Welk onderzoeksdesign is passend om deze kennisvraag te beantwoorden?		RCT
	X	Observationeel onderzoek
	X	Kwaliteitsregistratie
		Anders, namelijk
	Toelichting	
A5. Zijn er een andere kennisvragen naar voren gekomen die passen bij het <u>onderwerp van de module</u>, maar niet hetzelfde zijn als de uitgangs- of zoekvraag en waar <u>geen</u> passend bewijs voor is?	X	Nee

Literatuur

- Genç, C. G., Jilesen, A. P., Partelli, S., Falconi, M., Muffatti, F., van Kemenade, F. J., ... & van Dijkum, E. J. N. (2018). A new scoring system to predict recurrent disease in grade 1 and 2 nonfunctional pancreatic neuroendocrine tumors. *Annals of surgery*, 267(6), 1148-1154.
- 5 Heidsma, C. M., Van Roessel, S., Van Dieren, S., Engelsman, A. F., Strobel, O., Buechler, M. W., ... & Nieveen van Dijkum, E. J. M. (2022). International validation of a nomogram to predict recurrence after resection of grade 1 and 2 nonfunctioning pancreatic neuroendocrine tumors. *Neuroendocrinology*, 112(6), 571-579.
- 10 Kaltsas, G., Walter, T., Knigge, U., Toumpanakis, C., Santos, A. P., Begum, N., ... & Couvelard, A. (2023). European Neuroendocrine Tumor Society (ENETS) 2023 guidance paper for appendiceal neuroendocrine tumours (aNET). *Journal of Neuroendocrinology*, 35(10), e13332.
- 15 Lamarca, A., Clouston, H., Barriuso, J., McNamara, M. G., Frizziero, M., Mansoor, W., ... & Valle, J. W. (2019). Follow-up recommendations after curative resection of well-differentiated neuroendocrine tumours: review of current evidence and clinical practice. *Journal of clinical medicine*, 8(10), 1630.
- 20 Rinke, A., Ambrosini, V., Dromain, C., Garcia-Carbonero, R., Haji, A., Koumarianou, A., ... & Ramage, J. (2023). European Neuroendocrine Tumor Society (ENETS) 2023 guidance paper for colorectal neuroendocrine tumours. *Journal of neuroendocrinology*, 35(6), e13309.